

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
29 серпня 2022 року,
протокол № 3

Ректор, голова вченої ради
університету, доктор юридичних наук,
професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 232 Соціальне забезпечення
галузі знань 23 Соціальна робота

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри філософії,
соціально-гуманітарних наук та
фізичного виховання, кандидатка
біологічних наук, доцентка
23 серпня 2022 року

Тетяна ВИГОВСЬКА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри філософії, соціально-гуманітарних
наук та фізичного виховання
23 серпня 2022 року, протокол № 1

Завідувач кафедри, доктор
філософських наук, професор

Леонід ВИГОВСЬКИЙ

Деканеса факультету управління та
економіки, кандидатка економічних
наук, доцентка
25 серпня 2022 року

Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
25 серпня 2022 року, протокол № 1.

Перша проректорка, голова
методичної ради університету,
кандидатка наук з державного
управління, доцентка
26 серпня 2021 року

Ірина КОВТУН

Обліковий обсяг 0,67 ум.др.арк.

ЗМІСТ

Стор.

1.	Опис навчальної дисципліни		3
2.	Заплановані результати навчання		5
3.	Програма навчальної дисципліни		9
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни		11
	4.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	11
	4.2.	Аудиторні заняття	12
	4.3.	Завдання для самостійної роботи студентів	12
5.	Методи навчання та контролю		12
6.	Схема нарахування балів		13
7.	Рекомендована література		13
	7.1.	Нормативно-правові акти	13
	7.2.	Основні джерела	14
	7.3.	Допоміжна література	15
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		15

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	23 Соціальна робота
2.	Код і назва спеціальності	–	232 Соціальне забезпечення
3.	Назва спеціалізації	–	спеціалізація не передбачена
4.	Назва дисципліни	–	Основи медичних знань
5.	Тип дисципліни	–	вибіркова
6.	Код дисципліни	–	В.232.Б.7.1
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	четвертий
10.	Семестр	–	сьомий
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	3,0 / 90
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	44
	% від загального обсягу	–	49
	лекційні заняття (годин)	–	22
	% від обсягу аудиторних годин	–	50
	семінарські заняття (годин)	–	22
	% від обсягу аудиторних годин	–	50
	самостійна робота (годин)	–	46
	% від загального обсягу	–	51
	тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	2
	самостійної роботи	–	3
	2) заочна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	12
	% від загального обсягу	–	13,3
	лекційні заняття (годин)	–	10
	% від обсягу аудиторних годин	–	83,3
	семінарські заняття (годин)	–	2
	% від обсягу аудиторних годин	–	16,7
	самостійна робота (годин)	–	78
	% від загального обсягу	–	86,7
12.	Форма семестрового контролю	–	залік

13. Місце дисципліни в логічній схемі:
- 1) попередні дисципліни – В.232.Б.1.1 Безпека життєдіяльності та основи охорони праці
  - 2) супутні дисципліни – ОЗ.232.Б.4 Іноземна мова
ОЗ.232.Б.7 Фізичне виховання
  - 3) наступні дисципліни – В.232.Б.2.3 Політологія
В.232.Б.4.2 Економіка праці та соціально- трудові відносини

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в команді.</p> <p>Спеціальні компетентності:</p> <p>СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.</p> <p>СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ</p>
--	---

Після завершення вивчення дисципліни	
здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:	
1. Знання	
<i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	вільно володіти понятійним апаратом;
1.2)	знати алгоритми надання домедичної допомоги в екстремальних ситуаціях;
1.3)	знати особливості надання домедичної допомоги дорослим та дітям;
1.4)	вміти застосовувати методи деякі реанімації в екстремальних ситуаціях;
1.5.	вміти застосовувати дефібрилятор та перев'язочні матеріали.
2. Розуміння	
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	Розуміти важливість правильного та своєчасного надання домедичної допомоги;
2.2)	уміти пояснити вікові особливості при наданні домедичної допомоги в екстремальних ситуаціях;
2.3)	які основні умови позитивного результату реанімаційних заходів;

2.4.)	важливість формування динамічного стереотипу проведення реанімаційних заходів у дорослих при різних екстремальних ситуаціях;
2.5)	необхідність врахування особливостей дитячого віку при проведенні реанімаційних заходів ;
2.6)	потребу в наявності дефібрилятора та деяких інших засобів реанімації .
3. Застосування знань	
<i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	вміти визначати першочергові дії при наданні невідкладної допомоги;
3.2)	виявляти ознаки втрати свідомості та клінічної смерті ;
3.3)	визначити стан організму при виявленні людини в нерухомому положенні;
3.4)	здійснювати застосування дефібрилятора в екстремальних ситуаціях ;
3.5)	вміти підготувати невелику статтю до ЗМІ про основні етапи медичної допомоги людям з особливими потребами .
4. Аналіз	
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>	
4.1)	аналізувати процеси, що відбуваються з пораненими в умовах бойових дій
4.2)	дискутувати щодо алгоритмів допомоги при виявленні людини в нерухомому стані;
4.3)	аналізувати отриману інформацію про масове травмування людей під час ДТП ;
5. Синтез	
<i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>	
5.1)	аргументувати потребу переходу на протоколи НАТО при допомозі пораненим;
5.2)	формулювати основні принципи гуманізму при допомозі поранени ворожим солдатам;
5.3)	упорядковувати розрізнену інформацію про найефективніші заходи порятунку при різних термінальних станах;
5.4)	аргументувати потребу безперервної медичної освіти населення в умовах воєнного стану.
6. Оцінювання	
<i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>	
6.1)	оцінювати ситуацію з травмованими після масштабних руйнувань різного характеру ;
6.2)	робити висновок щодо ефективності застосування конкретних медичних технологій при долікарській допомозі потерпілим ;
6.3)	передбачати наслідки нерационального використання медичних засобів;
6.4)	захищати свої переконання про необхідність підвищення рівня медичної допомоги в Україні.
7. Створення (творчість)	
<i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатомірності та альтернативності сучасної культури)</i>	
7.1)	створювати презентації про методи долікарської допомоги при термінальних станах ;
7.2)	складати перелік основних складових аптечки невідкладної допомоги ;
7.3)	пропонувати шляхи вирішення проблеми надійного забезпечення медикаментами військових в районі бойових дій ;
7.4)	складати програму поліпшення стану медичної освіти в зоні обслуговування установи соціального забезпечення .

3. Програма навчальної дисципліни

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Базова підтримка життя

Алгоритм дій при раптовій зупинці серця. Основні правила та порядок проведення реанімації. Звільнення дихальних шляхів від сторонніх предметів – западання язика, нижньої щелепи, слизу, води тощо – та відкриття верхніх дихальних шляхів (підняти підборіддя та висунути нижню щелепу) Штучне дихання – його різновиди, методика та техніка проведення штучної вентиляції легенів. Непрямий масаж серця, як спосіб відновлення діяльності серцево-судинної системи, методика його виконання. Застосування автоматичного зовнішнього дефібрилятора. Техніка проведення реанімаційних заходів одним та двома рятувальниками.

Тема 2. Надання домедичної допомоги при кровотечах

Види кровотеч. Неконтрольована кровотеча як найбільш поширена причина серед попереджувальних смертей після травматичного ушкодження. Алгоритм дій при кровотечі. Дотримання правил безпеки під час надання домедичної допомоги при кровотечах. Техніка застосування прямого тиску на рану Техніка накладання турнікета на верхні та нижні кінцівки. Техніка тампонування рани. Техніка накладання давлячої пов'язки. Техніка виносу поранених. Техніка накладання пов'язок на голову, передпліччя, ліктьовий та плечовий суглоби, колінний та гомілковостопний суглоби.

Тема 3. Надання допомоги пораненим в умовах бойових дій

План дій на етапі під вогнем. Техніка виносу пораненого з небезпечної зони. Застосування турнікетів для кінцівок. Само- і взаємодопомога при наданні домедичної допомоги в зоні тактичних умов (TFC, Tactical Field Care). Загальні причини зміни стану свідомості. Вміст та умови використання засобів аптечки військової індивідуальної типу НАТО/ІФАК. Зупинка кровотеч, що загрожують життю. Принцип тампонування ран. Використання рекомендованих гемостатичних засобів. Використання компресійної пов'язки. Прямий тиск на рану. Відновлення та забезпечення прохідності дихальних шляхів. Виведення нижньої щелепи. Безпечне введення носового (назофарингеального) повітроводу. Визначення показань до проведення екстреного відновлення прохідності дихальних шляхів з допомогою хірургічного втручання (крікотиреотомії) Проникаючі поранення грудей. Огляд грудної клітки. Використання герметизуючих (оклюзійних) наклейок. Поранення легень. Напружений пневмоторакс. Повний огляд пораненого, зупинка всіх інших видів зовнішніх кровотеч. Тактично значущі ознаки шоку в поранених Надання домедичної допомоги при переломах, опіках, відмороженнях, проникаючому пораненні ока. Накладання шин. Застосування жорсткого щитка при травмі ока. Загальновійськовий набір пігулок. Попередження гіпотермії та виявлення ознак черепно-мозкової травми. Підготовка до евакуації. Документація.

Тема 4. Долікарська медична допомога в загрозованих для життя станах при інфекційних захворюваннях.

Інфекційні хвороби (ІХ). Групи ІХ : -кишкові інфекції; -інфекції дихальних шляхів; - кров'яні інфекції; -інфекції зовнішніх покривів. Профілактичні зв'язки. Комплекс ізоляційних обмежувальних заходів (карантин , обсервація). Особливості виявлення, попередження та лікування Covid-19.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

	Назва теми	Кількість годин										
		Денна форма навчання					Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі				Усього	у тому числі				
Лекції	Сем. (прак).		Лабор.	Ін.зав.	СРС	Лекції		Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС	
1.	Базова підтримка життя	8	2	2	-	-	4	12	2	-	-	10
2.	Надання домедичної допомоги при кровотечах та інших загрозованих для життя станах	40	10	10	-	-	20	35	4	1	-	30
3.	Надання допомоги пораненим в умовах бойових дій	24	6	6	-	-	12	31	2	1	-	28
4.	Долікарська медична допомога в загрозованих для життя станах при інфекційних захворюваннях	18	4	4	-	-	10	12	2	-	-	10
Всього годин:		90	22	22	-	-	46	90	10	2	-	78

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове(у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 4) захист підготовленого звіту про виконання ІНДЗ;
- 5) складання окремих видів документів за ситуаційними завданнями;
- 6) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену. Структура екзаменаційного білету включає три теоретичних питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основна література

1. Гудима А.А., Пашко К.О., Герасимів І.М., Фука М.М. Захист Вітчизни (рівень стандарту, «Основи медичних знань»): підруч. для 10 кл. закл. загал. серед. Освіти.Тернопіль. Астон.2018.192 с.
2. Гудима А. А., Пашко К. О.,Герасимів І. М., Фука М. М. Захист Вітчизни (рівень стандарту, «Основи медичних знань»): підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. Освіти Тернопіль. Астон.2018. 240 с.

3. Домедична допомога (методичний посібник) : В.О. Кирилюк, В.Д. Юрченко, А.А. Гудима, В.Ю. Кузьмін, І.В. Кузьмінський, С.С. Самофал, О.Є. Кирилюк, В.М. Падалка. Київ.2014.83 с.
4. Домедична допомога в умовах бойових дій (методичний посібник) : В.Д. Юрченко, В.О. Кирилюк, В.Д. Гудима, Я.Л. Зарудський, Б.С. Романко, В.Ю. Кузьмін, І.В. Кузьмінський, П.Л. Бочковий.Київ. 2014.80 с.
5. Екстрена медична допомога (базова підтримка життя) за редакцією професора Г.Г. Рощина : Г.Г. Рошін , В.О. Кирилюк, М.В. Нацюк, О.Л. Зіневич, В.Ю. Кузьмін. Київ.2009.138 с.
6. Екстренна та невідкладна медична допомога : навчальний посібник / О.Ю. Бодулев (та ін.); за заг. Ред. Шкурупія Д.А.; Укр. мед. стоматол.акад. МОЗ України. Вінниця. Нова книга. 2017. 234 с .
7. Екстрена та невідкладна медична допомога за редакцією проф. М.І.Шведа.Укрмедкнига. Тернопіль. 2020. 312с.
8. Мойсак О.Д. Основи медичних знань і охорони здоров'я. Навчальний посібник. 5-е видання, виправлене та доповнене. – К., Арістей, 2008.588с.
9. Рошін Г.Г. Екстренна медична допомога : догоспітальний етап – алгоритми маніпуляцій (базовий рівень) / Г.Г. Рошін, А.А. Гудима, В.Ю. Кузьмін, І.В. Київ. 2012.84с.

7.2 Додаткова література

1. Гудима А.А., Пашко К.О., Герасимів І.М., Фука М.М. Захист Вітчизни (основи медичних знань): Підручник для 11 класу.Астон.219.240с
2. Гудима А.А., Герасимів І.М. Перша медична допомога: посібник для вчителя.
3. Биков О.В., Осипенко С.І. Основи цивільного захисту.Київ.2008.223с.
4. Герасимів І.М., Пашко К.О. Захист Вітчизни: Підручник для навчальних закладів системи загальної середньої освіти, 10–11 клас. Тернопіль. Астон. 2019. 256 с.
5. Горбатенко І. Ю., Коновалов С. Г., Долгий С. М., Денисюк Л. І. Перша медична та долікарська допомога: Навчальний посібник. Чуєв .2004.156с.
6. Домедична допомога в умовах бойових дій (методичний посібник) : В.Д. Юрченко, В.О. Кирилюк, В.Д. Гудима, Я.Л. Зарудський, Б.С. Романко, В.Ю. Кузьмін, І.В. Кузьмінський, П.Л. Бочковий.Київ. 2014.80 с.
7. Касьянов М.А., Гуляев В.П., Друзь О.М. Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю: Навчальний посібник. Луганськ, 2006.188с.
8. Основи медичних знань туристів.Ільницький В.І.,Цимбал Н.М.,Рафалюк М.І. Навчальна книга- Богдан.2007.152 с.
9. Лелека В. М., Бахтін А.М. Винограденко Е. В. Захист Вітчизни. Курс навчання, 10 клас: Розробки уроків.Ранок.2018.144с.
10. Тітов І.І.,Голуб В.В.,КоловськийС.О.,ВихлоІ.І.Основи тактичної медицини.Київ.2022.208с.
11. Цуканова Є.О. Курс навчання дівчат. 11кл.:розробки уроків – Вид-во «Ранок».2015р.208с.
12. Ященко М. Д., Жуковський С.Є., Чолпан О. Б. Порадник: Дії населення на випадок виникнення небезпечних побутових подій та нестандартних ситуацій. Миколаїв.2017.51с.

7.3 Інформаційні ресурси в інтернеті

1. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Державна служба статистика.
2. <https://library.gov.ua/> - Національна наукова медична бібліотека України
3. <http://www.ounb.km.ua> -Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека
4. <https://clarity-project.info/edr/02011775> - Хмельницька обласна наукова медична бібліотека.